

ZAPISNIK
sa 117. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 15. jun 2020. godine

Sjednica je počela u 11.00 časova.

Predsjedavao je Predrag Sekulić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Filip Vuković, Nikola Rakočević, Ana Nikolić, Genci Nimanbegu, Boris Mugoša, Raško Konjević i Srđan Milić.

Poslanik Branko Čavor, zbog ranije preuzetih obaveza najavio je odustvo sa sjednice.

U skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, poslanika Branka Čavora zamijenio je poslanik Momčilio Martinović.

Sjednici je, u skladu sa članom 55 stav 2 Poslovnika Skupštine, u svojstvu zainteresovanog poslanika, u Plavoj sali, prisustvovao poslanik, Milutin Đukanović.

Sjednici Odbora, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u svojstvu predstavnika predlagača, prisustvovali su: Darko Radunović, ministar finansija, Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za državni budžet i Dragan Darmanović, generalni direktor Direktorata za državni trezor.

U skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine, u radu sjednice, povodom razmatranja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu, učestvovala je Ines Mrdović, pravna savjetnica pri NVO „Akcija za socijalnu pravdu“.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2020. GODINU i
2. PREDLOG ODLUKE O IZMJENAMA ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2020. GODINU.

* * *

Na Odboru je dogovoreno da se vodi objedinjena rasprava o tačkama dnevnog reda, a da se članovi Odbora, pojedinačno izglase o svakom predlogu.

Uvodne napomene o predlogu zakona i predlogu odluke, dao je ministar finansija, Darko Radunović, nakon čega je otvorena rasprava.

U raspravi su učestvovali poslanici: Predrag Sekulić, Raško Konjević, Boris Mugoša, Srđan Milić, Ana Nikolić, Genci Nimanbegu i Milutin Đukanović.

Nakon dvočasovne rasprave odbor je odlučio da podnese sljedeće izvještaje

Prva tačka - PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2020. GODINU

IZVJEŠTAJ

o razmatranju PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2020. GODINU

I U uvodnom obrazloženju, ministar finansija, predstavio je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu, koji je predložen u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, a čije se donošenje predlaže usljed: projektovanog pada ekonomske aktivnosti uzrokovanog pandemijom virusa COVID – 19; pada budžetskih prihoda kao rezultata pada ekonomske aktivnosti i donošenja mjera Vlade Crne Gore u cilju suzbijanja negativnih efekata pandemije po građane i privredu; potrebe smanjenja budžetskih rashoda, odnosno njihove preraspodjele, kako bi se obezbijedila sredstva za sprovođenje mjera usmjerenih na podršku građanima i privredi, kao i za potrebe povećanih troškova zdravstvenog sistema i stvaranja uslova za mogućnost potpisivanja kreditnih aranžmana u cilju obezbjeđenja nedostajućih sredstava za 2020. godinu.

Na Odboru je, između ostalog, konstatovano da je Rebalans budžeta projektovan na iznos od 2.582,48 mil.€ što je za 62,44 mil.€ niže u odnosu na Budžet za 2020. godinu. Konstatovano je da su primici budžeta raspoređeni na: tekući budžet, koji je umanjen za 53,20 mil.€; budžet državnih fondova, uvećan za 8,94 mil.€; rezerve uvećane za 45,13 mil.€; transakcije finansiranja izdataka, uvećane za 0,96 mil.€, dok su izdaci kapitalnog budžeta umanjani za 64,27 mil.€. Na Odboru je konstatovano i da su izvorni prihodi budžeta, u odnosu na prvobitno planirane, umanjani za 349,37 mil. €, odnosno za 17%; su izdaci budžeta, umanjani za 63,4 mil.€ ili za 3%; planirani nivo deficita iznosi 335,89 mil. € odnosno 7,29% procijenjenog BDP-a i u odnosu na prvobitno planirani veći je za 285,7 mil. €, kao i da nedostajuća sredstva iznose 877,49 mil. € i povećana su za 286,93 mil. €, odnosno 49%. Ukazano je i da će ukupna potrošnja iznositi 2.040,9 mil. €, odnosno 3% niže u odnosu na prvobitni plan i da se očekuje da će javni dug na kraju 2020. godine iznositi 3.798,8 mil.€, odnosno 82,5% BDP-a. Navedeno je i da se umanjnje potrošnje u okviru kapitalnog budžeta dominantno odnosi na očekivanu nižu potrošnju u dijelu realizacije projekta Autoputa u iznosu od procijenjenih 52 mil.€.

Ministar je, takođe, naveo da je reklasifikacijom budžetske potrošnje stvoren dodatni fiskalni prostor za: potrebe finansiranja Vladinih mjera podrške privredi na poziciji tekuće budžetske rezerve za dodatnih 45,1 mil.€; finansiranje uvećanja troškova Fonda zdravstva za osam mil.€, potrebe Ministarstva rada i socijalnog staranja za dodatnih tri mil.€ po osnovu uvećanja broja korisnika, porodiljskog odustva i tuđe njege i pomoći; potrebe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za dodatnih dva mil.€ na osnovu uvećanog procijenjenog broja korisnika subvencija za lica s invaliditetom; potrebe programa subvencioniranja Ministarstva ekonomije za dodatnih tri mil.€ na poziciji subvencije usmjerenih malim i srednjim preduzećima. U okviru izmjena i dopuna Zakona o Budžetu za 2020. godinu, predviđene su pretpostavke za pružanje podrške u okviru trećeg paketa mjera Vlade.

Ministar je ukazao da je crnogorska ekonomija prevashodno usmjerena na sektor usluga u okviru kojeg turizam čini jednu od najznačajnijih grana privrede, da je ekonomski snažno pogođena trenutnim okolnostima, uz prisustvo visokog stepena neizvjesnosti u tekućoj i

narednoj godini. S tim u vezi, poseban akcenat je na turizmu koji čini 22,4% BDP-a u 2019. godini i koji će pokazati najveću ranjivost u trenutnim ekonomskim uslovima. Prema projekciji, procjenjuje se ostvarivanje od oko 650 mil.€ prihoda od turizma u 2020. godini, što je oko 450 mil.€ manje u poređenju s prihodima ostvarenim prethodne godine, te realni pad od 40% na godišnjem nivou. Dodatno, zastoj lanca snabdijevanja i drastičan pad agregatne inostrane i domaće tražnje, doveo je do takozvanog simetričnog šoka, odnosno dvostrukog udara na ekonomske tokove koji se nepovoljno odražavaju na rast ekonomije u 2020. godini i na sve makroekonomske indikatore. Investicije, kao jedna od ključnih odrednica rasta crnogorske ekonomije u proteklih nekoliko godina, takođe će biti pod uticajem nastale situacije, te se očekuje pad stranih direktnih investicija sa 7% BDP-a u 2019. godini, na 5,4% BDP-a u tekućoj godini. Na osnovu definisanih pretpostavki, realni pad BDP-a za Crnu Goru u 2020. procjenjuje se na nivo od 6,8% dok se u 2021. godini očekuje postepen i djelimičan oporavak i rast ekonomije od 4,9%.

II U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, učešće u raspravi uzela je predstavница NVO „Akcija za socijalnu pravdu“, Ines Mrdović. Predstavница ove NVO kazala je da član 50 stav 1 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti propisuje da se država u toku fiskalne godine može zaduživati do nivoa utvrđenog godišnjim zakonom o budžetu, te da se predlogom rebalansa budžeta nedostajuća sredstva projektuju na nivo od 878 mil.€ i ostavlja mogućnost za dodatno zaduživanje, bez definisanja do kog iznosa, što je kako je ocijenila, nezakonito. Postavila je pitanja koja se odnose na: planirani rok za završetak izgradnje prioritetne dionice Smokovac-Mateševo, aktivnosti koje se preduzimaju u cilju planiranja i izgradnje preostalih dionica Autoputa; potencijalni ulazak države u tzv. „dužničku diplomatiju“, imajući u vidu aktuelnu situaciju i novonastale okolnosti; kao i namjenu budžetske rezerve predviđene u iznosu od 133 mil.€ Takođe, ukazala je da predložene izmjene i dopune Zakona ne sadrže projekcije, odnosno pregled planiranih primitaka i izdataka za naredne tri fiskalne godine, kako je predviđeno sistemskim zakonom o budžetu.

U skladu sa članom 55 Poslovnika Skupštine, u radu sjednice Odbora, povodom razmatranja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu, učestvovao je poslanik Milutin Đukanović.

III Tokom rasprave, članove Odbora je interesovalo na osnovu kojih inputa je Ministarstvo finansija zaključilo da će prihodi od turizma u 2020. godini da osciliraju naniže u iznosu od 40% kao i koja je procjena ministarstva, vezana za makroekonomski okvir, kada su u pitanju očekivani pad zaposlenosti i zarada.

Takođe, postavljena su pitanja koja su se odnosila na: razloge zbog kojih su garancije za Željezničku infrastrukturu i Željeznički prevoz isključene iz budžeta; efekte fiskalne konsolidacije i racionalizaciju budžetske potrošnje u prethodne tri godine; doznake iz inostranstva u kvantitativnom iznosu; garantnu šemu kroz kredit Savjeta Evrope koji se odnosi na izdavanje garancije od 50 mil. €; broj zaposlenih u javnoj upravi; donošenje novog Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju; procjenu nedostajućih sredstava Budžeta Crne Gore za 2021. godinu i inpute na osnovu kojih je Ministarstvo finansija projektovalo rast crnogorske ekonomije od 4,9% u 2021. godini; sredstva za implementaciju Zakona o ulaganju u konsolidaciju i razvoj Društva za transport putnika i robe u vazдушnom saobraćaju "Montenegro airlines" a.d. Podgorica; smanjenje kapitalnog budžeta u dijelu Uprave za javne radove u iznosu od 12,2 mil. €; mišljenje ministra finansija vezano za projekcije deficita i javnog

duga; pozajmice opštinama u iznosu od 5 mil €; poreske dužnike, dužnike po osnovu koncesionih naknada i dužnike po osnovu akciza; implementaciju drugog i trećeg paketa mjera podrške crnogorskoj ekonomiji kao i model za podršku sektoru turizma u vidu kredita za koje bi garantovala država.

Na sjednici je iskazano mišljenje da su zarade izvršnih direktora u nekoliko državnih javnih preduzeća u koliziji sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Bilo je mišljenja i da je potrebno izmjeniti Zakon o porezu na dodatu vrijednost u dijelu koji se odnosi na sniženu stopu PDV-a od 7% za usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u hotelima sa najmanje četiri zvjezdice u sjevernom regionu, odnosno sa najmanje pet zvjezdica u središnjem i primorskom regionu imajući u vidu da se ova odredba odnosi na oko 15 hotelijera dok oko 3000 hotelijera plaća PDV po stopi od 21%. Takođe, polazeći od podataka da će prihodi od turizma biti manji za 450 mil. € u odnosu na prethodnu godinu, iskazan je stav da će i ostale privredne djelatnosti ostvariti značajan pad, da je loša struktura ekonomije i da zarade stagniraju.

Pozitivnim je ocjenjena dosadašnja ekonomska politika Vlade Crne Gore, s obzirom da su u prethodnim godinama izvorni prihodi budžeta Crne Gore rasli i da je sa izvornim prihodima pokrivena tekuća potrošnja. Ukazano je da su iznosi sredstava predviđeni za penzije i socijalna davanja na istom nivou kao što je utvrđeno Zakonom o budžetu za 2020. godinu. Imajući u vidu navedeno, i podatak da su doprinosi za penzijsko invalidsko osiguranje iz kojih se namjenski finansiraju gore navedeni izdaci, izmjenama zakona umanjeni za oko 47 mil €, članove Odbora je interesovalo, na koji način će se obezbijediti ova sredstva i koliki će biti deficit Fonda PIO, s obzirom da je na kraju 2019. godine iznosio oko 100 mil. €

Na Odboru je ukazano da je potrebno očuvati radna mjesta i nivo kapitalnih investicija kroz podršku privredi i privrednicima.

Takođe, bilo je i mišljenja da je neophodno da Odbor sagleda mogućnost predlaganja zaključaka povodom donošenja ovog zakonskog akta.

IV Odbor je, nakon rasprave, sa sedam glasova „za“ i dva glasa „protiv“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu.

U skladu sa članom 69 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, poslanik Srđan Milić i poslanik Raško Konjević izdvojili su mišljenje.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Nikola Rakočević.

Druga tačka - PREDLOG ODLUKE O IZMJENAMA ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2020. GODINU.

IZVJEŠTAJ

o razmatranju PREDLOGA ODLUKE O IZMJENAMA ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2020. GODINU

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje predstavnika predlagača, upoznao sa razlozima za predlaganje izmjena Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu, koju Skupština Crne Gore donosi u skladu sa članom 82 stav 1 tač. 3 i 18 Ustava Crne Gore, kao i sa razlozima da se navedeni predlog donese po skraćenom postupku, shodno odredbama člana 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

S tim u vezi, na sjednici je navedeno da Država Crna Gora, kreditima za projekte „Integrirani razvoj koridora rijeke Save i Drine“ u iznosu do 4,5 mil.€ i finansiranja malih i srednjih preduzeća i realizacija kapitalnih projekata obezbjeđuje neophodna sredstva od međunarodnih multilateralnih i bilateralnih finansijskih institucija za važne infrastrukturne projekte u iznosu do 70 mil.€. Istaknuto je i da će se nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta u 2020. godini obezbijediti iz depozita zaduženjem na međunarodnom i domaćem tržištu, kao i kroz donacije, dok su sredstva za finansiranje projekta izgradnje autoputa „Bar-Boljare“, prioritetna dionica Smokovac-Uvač-Mateševo, obezbijedena kroz zaključeni aranžman sa kineskom Exim bankom, a za dalju realizaciju pomenutog projekta će biti obezbijedena kroz kreditni aranžman sa kineskom Exim bankom ili drugom finansijskom institucijom do visine neophodne za implementaciju navedenog projekta. Konstatovano je da, izuzetno, Vlada može u 2020. godini obezbijediti kreditna sredstva za finansiranje budžeta u cilju otplate duga i obaveza iz prethodnog perioda; finansiranja kapitalnog budžeta i izgradnje prioritetne dionice autoputa, do visine izvršenja; finansiranja budžetske potrošnje i stvaranja rezerve, putem zaključenja kreditnog aranžmana sa finansijskim institucijama, sa ili bez garancije Svjetske banke (Policy Based Guarantee - PBG), kreditnim aranžmanima sa Međunarodnim monetarnim fondom, Svjetskom bankom, Evropskom komisijom, putem kreditnih aranžmana sa domaćim ili inostranim bankama, kao i/ili kroz emisiju obveznica na domaćem ili međunarodnom tržištu.

Navedeno je i da garancijama Države, za kreditne aranžmane između komercijalnih banaka u Crnoj Gori i međunarodnim finansijskim institucijama, za potrebe finansiranja malih, srednjih i velikih preduzeća, uslijed ekonomskih poteškoća prouzrokovanih pandemijom COVID-19, između Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Fonda za zaštitu depozita, za kreditni aranžman Opštine Budva za koji će kreditor biti određen tokom godine kao za potrebe druge tranše kreditnog aranžmana između JP „Regionalni Vodovod Crnogorsko primorje“ i Evropske banke za obnovu i razvoj (stand-by aranžman), država podržava investicije i daje podršku malim, srednjim i velikim preduzećima u vrijeme pandemije COVID-a 19.

Na Odboru je konstatovano da će nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta u 2020. godini iznositi 878 mil.€ i da će Država izdati garancije u ukupnom iznosu do 141,25 mil.€.

Odbor je, nakon izjašnjavanja, sa sedam glasova „za“, jednim „protiv“ i jednim glasom „uzdržan“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Nikola Rakočević.

* * *

Sjednica je završena u 13:10 časova.

* * *

Sastavni dio zapisnika čini audio-video zapis sa sjednice.

Broj: 00-63-7/20-

SEKRETAR SEKRETARIJATA ODBORA
Demir Mujević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Sekulić, s.r.

117. sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet održana 15. juna 2020. godine

REZULTATI GLASANJA

O PREDLOZIMA AKATA

NAZIVI AKATA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“
PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2020. GODINU	Predrag Sekulić Filip Vuković Momčilo Martinović* Nikola Rakočević Ana Nikolić Genci Nimanbegu Boris Mugoša	Raško Konjević Srđan Milić	
PREDLOGA ODLUKE O IZMJENAMA ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2020. GODINU.	Predrag Sekulić Filip Vuković Momčilo Martinović* Nikola Rakočević Ana Nikolić Genci Nimanbegu Boris Mugoša	Srđan Milić	Raško Konjević